

Dades de l'assignatura

Any acadèmic	Codi d'assignatura	Nom	Crèdits	Plans on pertany	Idiomes
2010 - 2011	102575	Psicologia Evolutiva I	6	954 - Graduat en Psicologia	Català, Castellà

Professor/a de contacte

Nom: Conrado Izquierdo Rodríguez
Departament: PSICOLOGIA BÀSICA, EVOLUTIVA I DE L'EDUC
Despatx: B5/107
Adreça de correu: Conrad.Izquierdo@uab.cat

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit establert específicament per a aquesta assignatura, però és molt recomanable estar cursant simultàniament la resta d'assignatures que componen el primer semestre del primer curs. Aquestes assignatures són: *Fonaments de Psicobiologia I*, *Historia de la Psicologia*, *Personalitat i Diferències Individuals*, *Processos psicològics: Atenció i Percepció*.

Contextualització i objectius

El programa de Psicologia Evolutiva I aporta una introducció clara i simplificada de diferents interpretacions dels canvis i transformacions psicològics que ocorren en les persones durant la seva vida. Des d'un punt de vista sistèmic interessa revisar les grans teories genètiques del desenvolupament així com les aportacions per dominis que estan generant recerca empírica i transferència de coneixement sobre desenvolupament humà. Tot i que l'emmarcament conceptual i metodològic contempla les diferents etapes de la vida humana, es pren l'estudi dels canvis evolutius des de la concepció fins a l'adolescència com el període de temps privilegiat per descriure i explicar el desenvolupament i valorar la importància de l'educació i de la intervenció optimitzadora en les diferents etapes de la vida.

D'acord amb aquest enfocament, els objectius formatius de l'assignatura són:

- Llegir, escriure i parlar de forma acurada sobre el desenvolupament humà.
- Situar les veus teòriques en el seu context: coordinada històrica, model epistemològic, productivitat empírica i aplicacions.
- Definir conceptes i descriure seqüències de canvi evolutiu en les primeres etapes de la vida.
- Saber assenyalar i comentar la problemàtica científica, que compromet l'estudi del desenvolupament psicològic, i els esforços dels investigadors evolutius per superar les dificultats conceptuals, metodològiques i d'orde socio-econòmic i polític.

Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Codi	Tipus	Nom de la competència	Resultats d'aprenentatge
2047:E01	E	Distingir i relacionar els diferents enfocaments i tradicions teòrics que han contribuït al desenvolupament històric de la psicologia, i conèixer la influència que han tingut en la producció del coneixement i en la pràctica professional.	2047:E01.07 - Descriure les principals característiques dels enfocaments teòrics en l'estudi de la psicologia evolutiva.
2047:E07	E	Identificar i descriure els processos i les etapes del desenvolupament psicològic al llarg del cicle vital.	2047:E07.01 - Contrastar les nocions d'evolució, desenvolupament i gènesi. 2047:E07.02 - Identificar les etapes del desenvolupament perceptiu i de l'adquisició del llenguatge.
2047:E14	E	Valorar, contrastar i prendre decisions sobre l'elecció dels mètodes i dels instruments de mesura adequats en cada situació o context d'avaluació.	2047:E14.02 - Valorar la pertinència dels mètodes d'avaluació del desenvolupament en cada una de les etapes del cicle vital.

2047:E28	E	Escoltar activament per poder obtenir i sintetitzar la informació pertinent i comprendre el contingut.	2047:E28.4 - Elaborar preguntes i respostes sobre conceptes i processos evolutius explicats a classe 2047:E28.5 - Contrastar conceptes i processos bio-psicosocials implicats en els canvis que tenen relació amb el creixement, el desenvolupament i l'envelliment mitjançant la recerca d'exemples a la vida quotidiana 2047:E28.7 - Identificar conceptes i processos evolutius a partir d'observacions sistemàtiques sobre el desenvolupament de les persones en els períodes de la vida
2047:T06	T	Treballar en equip.	2047:T06.00 - Treballar en equip.

Continguts de l'assignatura

Descriptors: Teories i models del desenvolupament humà. Bases del desenvolupament humà. Desenvolupament motor. Desenvolupament cognitiu. Desenvolupament de la comunicació i del llenguatge.

Programa

Bloc A. Estudi del desenvolupament humà i la seva problemàtica

L'enfocament sistèmic

Etapes de la vida humana

El paper de l'herència i el medi en el desenvolupament

Bloc B. Teories i recerca sobre el desenvolupament: la contribució al benestar de les persones

Teories genètiques

Teories del cicle vital

Altres teories que expliquen mecanismes específics del desenvolupament

Bloc C. Compendi temàtic de canvis i transformacions

Desenvolupament prenatal i el naixement

Desenvolupament de la primera infància (fins els 2 anys):

Desenvolupament cognitiu i llenguatge, i la dinàmica psicosocial i afectiva, dels nens i els adolescents

Metodologia docent i activitats formatives

Les situacions d'aprenentatge a l'aula s'organitzen com:

- Conferències dirigides a sensibilitzar i desvetllar l'interès crític per les qüestions sociohistòriques que situen i comprometen la interpretació del desenvolupament amb les necessitats individuals i col·lectives en el món actual.
- Sessions expositives dirigides a elaborar els apunts sistemàtics de l'assignatura.
- Sessions participatives dirigides a fomentar la comunicació oral i escrita per a facilitar l'assimilació de continguts i l'elaboració d'experiències relacionades amb la realització del projecte empíric.

Pel que fa a les activitats formatives, s'utilitzaren les següents tècniques

- Tutorials per donar suport a l'estudi individual o en petit grup de les lectures escollides
- Exercicis orals i escrits
- Visualització de la participació en debats i col·loquis
- Ús de tècniques d'observació i entrevista
- Fòrum virtual
- Manteniment de la carpeta d'activitats en petit grup (n = 5)
- La preparació i la realització d'un projecte empíric en petit grup (n = 5)

Notes:

1. La "carpeta d'activitats" recull l'activitat d'aprenentatge de l'alumne que genera les sessions de classe (grup sencer) junt amb la memòria del projecte empíric. Les activitats les proposa el/la docent. Al final del procés la carpeta constarà de: Portada, Índex, Introducció, Exercicis realitzats i ordenats per dies de classe, Síntesi de l'assignatura en forma de conclusions, Glossari, Bibliografia i Annex Memòria Projecte Empíric. Durant el procés de construcció de la carpeta, el format és electrònic. Al final del procés, la carpeta es presenta en format paper.

2. Títol genèric del projecte empíric: Estudi observacional del desenvolupament infantil (0-2 anys) i dels contextos de criança.

Tipus	Activitat	Hores	Resultats d'aprenentatge
Dirigida	Conferències	10	2047:E01.07
Supervisada	Discussió de texts	7.50	2047:E28.4 2047:E28.5 2047:E28.7
Autònoma	Elaboració de treballs individuals	3	2047:E01.07
Autònoma	Elaboración de trabajos en grupo	7.50	2047:E28.4 2047:E28.5 2047:E28.7 2047:T06.00
Autònoma	Estudi	30	2047:E01.07 2047:E07.01 2047:E07.02
Autònoma	Lectura de texts	37.50	2047:E01.07 2047:E07.01 2047:E07.02 2047:E28.4 2047:E28.7

Autònoma	Recerca bibliogràfica i d'altres fons d'informació	7.50	2047:E01.07 2047:E07.01 2047:E07.02
Dirigida	Sessions d'activitats d'estudi - aprenentatge en petit grup	28	2047:E14.02 2047:E28.4 2047:E28.5 2047:E28.7 2047:T06.00
Dirigida	Sessions expositives	14	2047:E01.07 2047:E07.01 2047:E07.02

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura és continuada i es durà a terme mitjançant la realització de 2 proves individuals i l'elaboració, en petit grup, de la carpeta d'activitats que inclou com annex la memòria del projecte d'observació realitzat pel grup. A més es tindrà en compte l'assistència participativa a les sessions de grup partit.

La nota final de l'assignatura s'obindrà a partir de la mitjana ponderada de les activitats d'avaluació realitzades. A continuació s'especifica el pes relatiu de cadascuna de les evidències d'aprenentatge obtingudes a partir de l'avaluació continuada:

1. Assistència participativa dels petits grups a les sessions de grup partit
2. Carpeta d'activitats i memòria de projecte d'observació, ambdues tasques realitzades en petit grup
3. Prova escrita individual del Bloc A
4. Prova escrita individual sobre el projecte d'observació realitzat en petit grup

La regulació del procés d'avaluació continuada tindrà en compte els següents criteris:

- Es considera NO PRESENTAT l'estudiant que no hagi optat al 50% de la ponderació assignada a les avaluacions
- Es considera SUSPENS l'estudiant que obté una mitjana ponderada < 5
- La darrera setmana d'avaluació es podrà realitzar una prova complementària de compensació. Aquesta prova només la podran fer aquells estudiants que la nota final ponderada no arribi a l'aprovat = 5
- La prova escrita individual de COMPENSACIÓ avaluarà els continguts del BLOC A i BLOC B del programa

Activitat	Hores	Pes	Resultats d'aprenentatge
Participació en activitats d'estudi - aprenentatge a l'aula: seguiment de l'assistència dels petits grups	0	10%	2047:E28.4 2047:E28.5 2047:E28.7
Prova escrita individual del Bloc A	2	40%	2047:E01.07 2047:E07.01 2047:E14.02 2047:E28.5
Prova escrita individual sobre l'aprenentatge assolit amb la realització del projecte d'observació	1	25%	2047:E01.07 2047:E07.01 2047:E07.02 2047:E14.02 2047:E28.4 2047:E28.5 2047:E28.7

Valoració de la carpeta-projecte d'observació	2	25%	2047:E01.07 2047:E07.01 2047:E07.02 2047:E14.02 2047:E28.4 2047:E28.5 2047:E28.7 2047:T06.00
---	---	-----	---

Bibliografia i enllaços web

Manual de l'assignatura

Perinat, A. i altres (2007). *Psicología del desarrollo: un enfoque sistémico* (3a. ed.). Barcelona: UOC

Altres manuals de consulta (Biblioteca Humanitats)

Berger, K. S. i Thompson, R. A. (1997). *Psicología del desarrollo: Infancia y adolescencia*. Madrid: Editorial Médica Panamericana.

Córdoba . A. I., Descals, A. Y Gil, M. D. (Coords) (2006). *Psicología del desarrollo en la edad escolar*. Madrid: Pirámide

Delval, J. (1994). *El desarrollo humano*. Madrid: Siglo XXI.

Hoffman, L., Paris, S. i Hall, E. (1995). *Psicología del desarrollo hoy. Vol. 1*. Madrid: McGraw-Hill.

Palacios, J. Marchesi, A. i Coll, C. (2009). *Desarrollo psicológico y educación* (2a. ed.). Madrid: Alianza.

Silvestre, N. i Solé, R. M. (1993). *Psicología evolutiva. Infancia, preadolescencia*. Barcelona: Ceac.

Vasta, R., Haith, M. M., i Miller, S. A. (2001). *Psicología infantil*. Barcelona: Ariel.

Articles recomanats

Alkire, S. (2002). Dimensions of Human development. *World Development*, 30 (2), 181-205.

Bronfenbrenner, U. (1985). Contextos de crianza del niño. Problemas y prospectivas. *Infancia y Aprendizaje*, 29, 45-55. (Original en anglès, 1979).

Bruner, J. (1972). Nature and uses of immaturity. *American Psychologist*, 27 (8), 1-22. (Versió en castellà de Ileana Enesco, 1989).

Bruner, J. (1981). Vygotski: una perspectiva histórico-cultural. *Infancia y Aprendizaje*, 14, 3-17. (Original en anglès).

Lalueza, J. L. i Crespo, I. (1996). Algunas dificultades generadas por el sesgo cultural en el estudio del desarrollo humano. *Cultura y Educación*, 3, 51-69.

Oliva, A. (1995). Estado actual de la teoría del apego. *Apuntes de Psicología*, 45, 21-40.

Orozco, M. (2008). Contribuciones de la Psicología a los problemas de la niñez en Colombia. *interamericana Journal of Psychology*, 42 (3), 487-498.

Tirapu-Ustárrroz, J., Pérez-Sayes, G., Erekatxo-Bilbao, M. i Peligrín-Valero, C. (2007). ¿Qué es la teoría de la mente? *Revista de Neurología*, 44 (8), 479-489.

Altres llibres o materials de referència

Anguera, M. T. (1991). *Metodología observacional en la investigación psicológica. Vol. I. Fundamentación*. Barcelona: PPU

Bradley, B. S. (1992). *Concepciones de la infancia*. Madrid: Alianza. (Original en anglès, 1989).

Izquierdo, C. (2009). Guia d'activitats i recull d'escrius sobre desenvolupament, metodologia observacional e interacció comunicativa. Document policopiat.

Izquierdo, C. (2010). Comunicación no verbal el movimiento del cuerpo. A C. Izquierdo i A. Perinat (Coords.), *Investigar en psicología de la comunicación. Nuevas perspectivas conceptuales y metodológicas*. Barcelona: Amentia.

Perinat, A. i al. (1986). *La comunicación preverbal*. Barcelona: Avesta.

Postman, N. (1990). *La desaparició de la infantesa*. Vic: Eumo. (Original en anglès, 1982)

Schaffer, H. R. (2000). *Desarrollo social*. Mèxic: Siglo XXI. (Original en anglès, 1996).